

Učinci svemirskog vremena na Zemlju i tehnološke sustave

Solarne baklje

- Kratkotrajni, intenzivni događaji pojačane emisije elektromagnetskog zračenja iz Sunčeve atmosfere
- Frekvencije energije – preko cijelog spektra, od radio valova do gamma zračenja
- Ovo zračenje putuje brzinom svjetlosti i naglo ionizira Zemljinu gornju atmosferu

Solarne baklje i „radio blackout”

- Nagla ionizacija dovodi do nemogućnosti radio komunikacija na HF području, a ponekad ometa i GNSS signale i druge navigacijske radio sustave (posebno u zračnom prometu – goniometri itd.)
- Klasifikacija „radio blackout”: R1 – R5
- R5 – gubitak HF komunikacije i do nekoliko sati

Solar flares

GOES X-ray satellite 1 minute solar X-rays average in the 1-8 Ångström passband

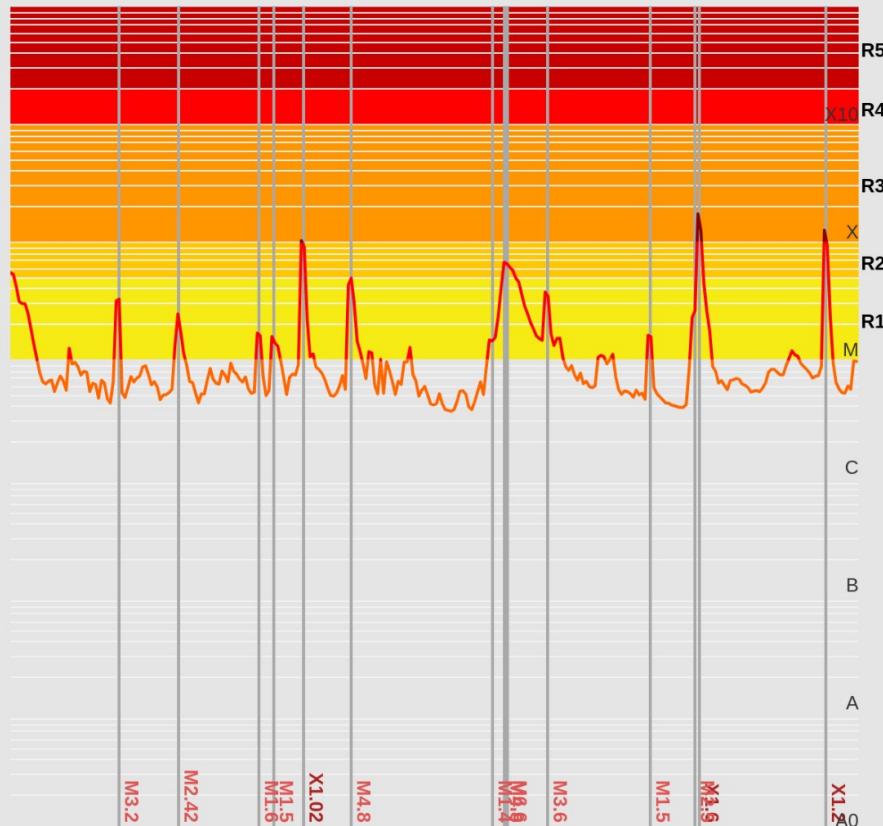
Zoom

2 hours

6 hours

24 hours

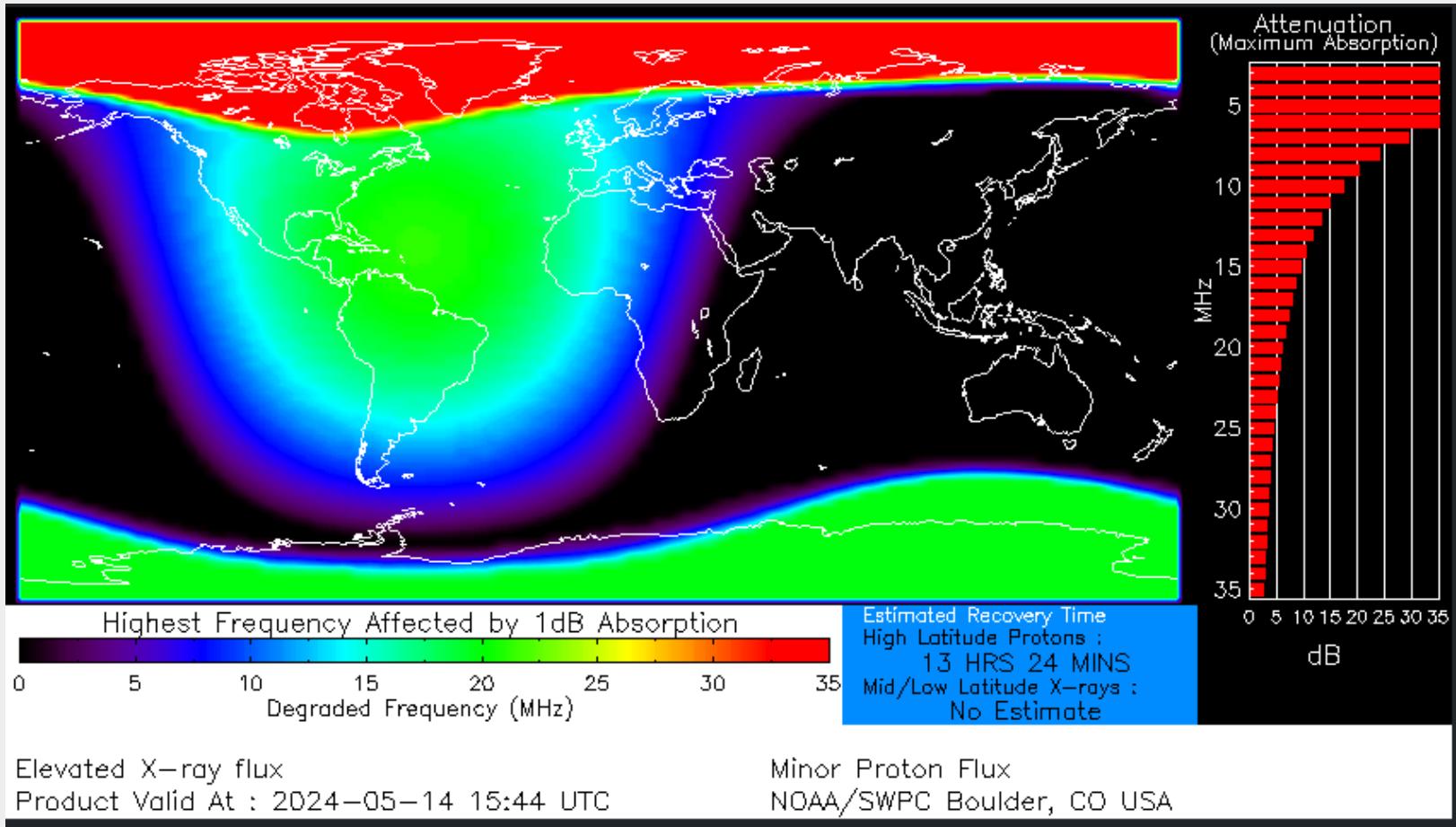
3 days

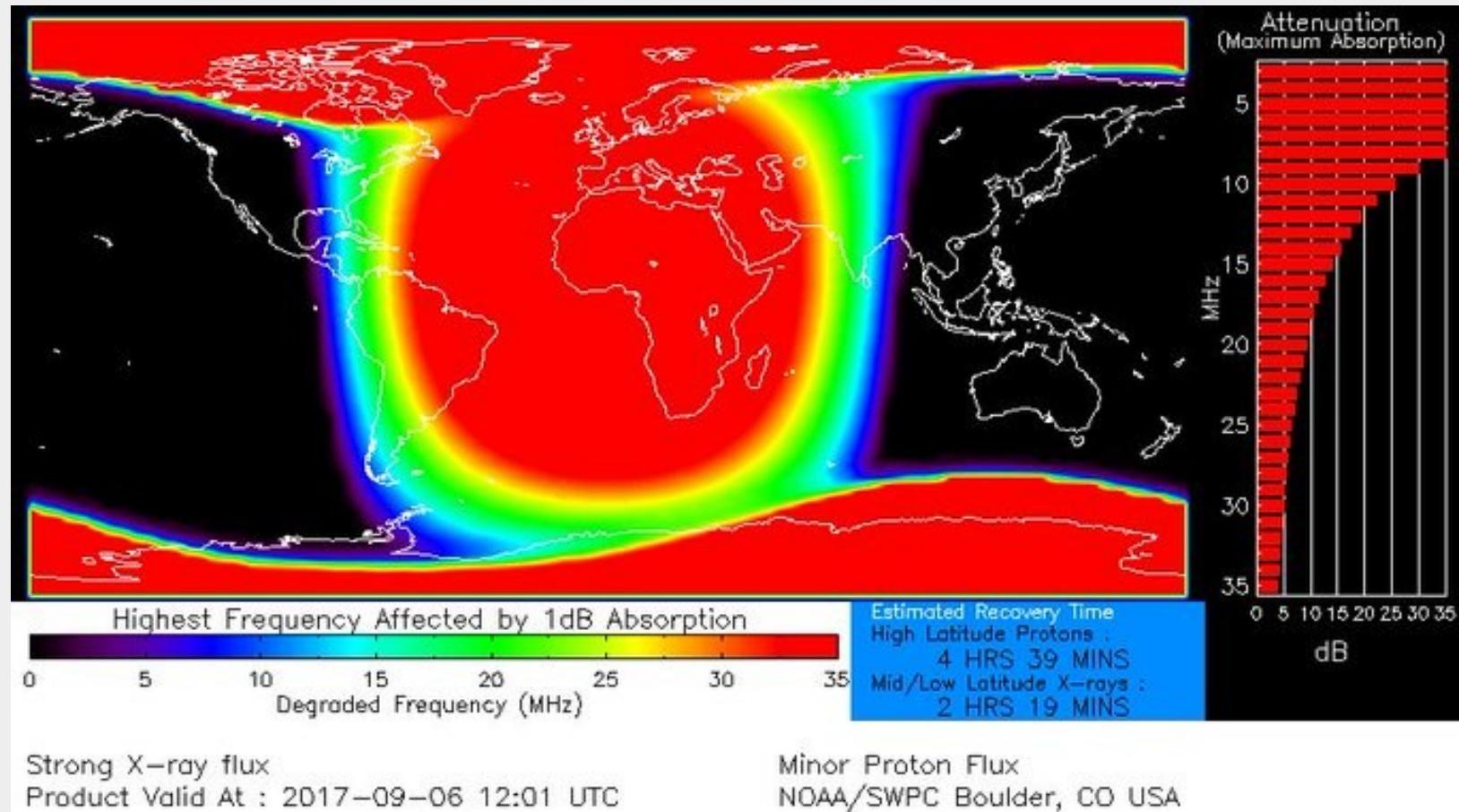

— GOES-16 (Primary) — GOES-18 (Secondary)

©NOAA SWPC - SpaceWeatherLive.com

<https://www.spaceweatherlive.com/en/solar-activity/solar-flares.html>

https://twitter.com/_SpaceWeather_/status/905401010675482627

Sunčeve oluje

- Solar radiation storms
- Visokoenergetske čestice (protoni) koje imaju dovoljnu energiju da se probiju kroz Zemljino magnetsko polje
- Predstavljaju rizik za satelite, astronaute, pa čak i posadu i putnike u avionima na većim visinama
- Klasifikacija: S1 - S5

Radio emisije

- Zračenje solarnih baklji u najnižem dijelu frekvencijskog spektra (radio valovi) može interferirati s navigacijskom opremom poput radara, GNSS signala i komunikacijskih sustava

Koronarna izbacivanja mase

- Koronarna izbacivanja mase (CMEs), tj. izbačaji plazme i magnetskog polja u međuplanetarni prostor imaju ponajveći utjecaj na Zemlju i tehnologiju
- Učinci zavise o gustoći tvari (broj protona po cm³, brzini gibanja tvari te orijentaciji interplanetarnog magnetskog polja)

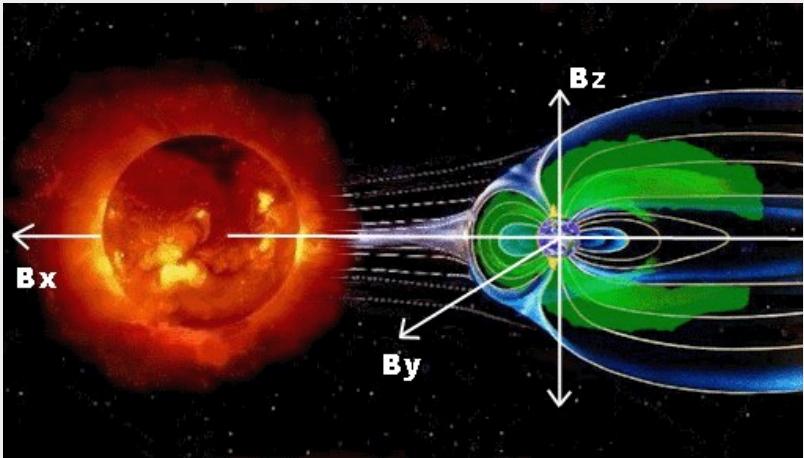
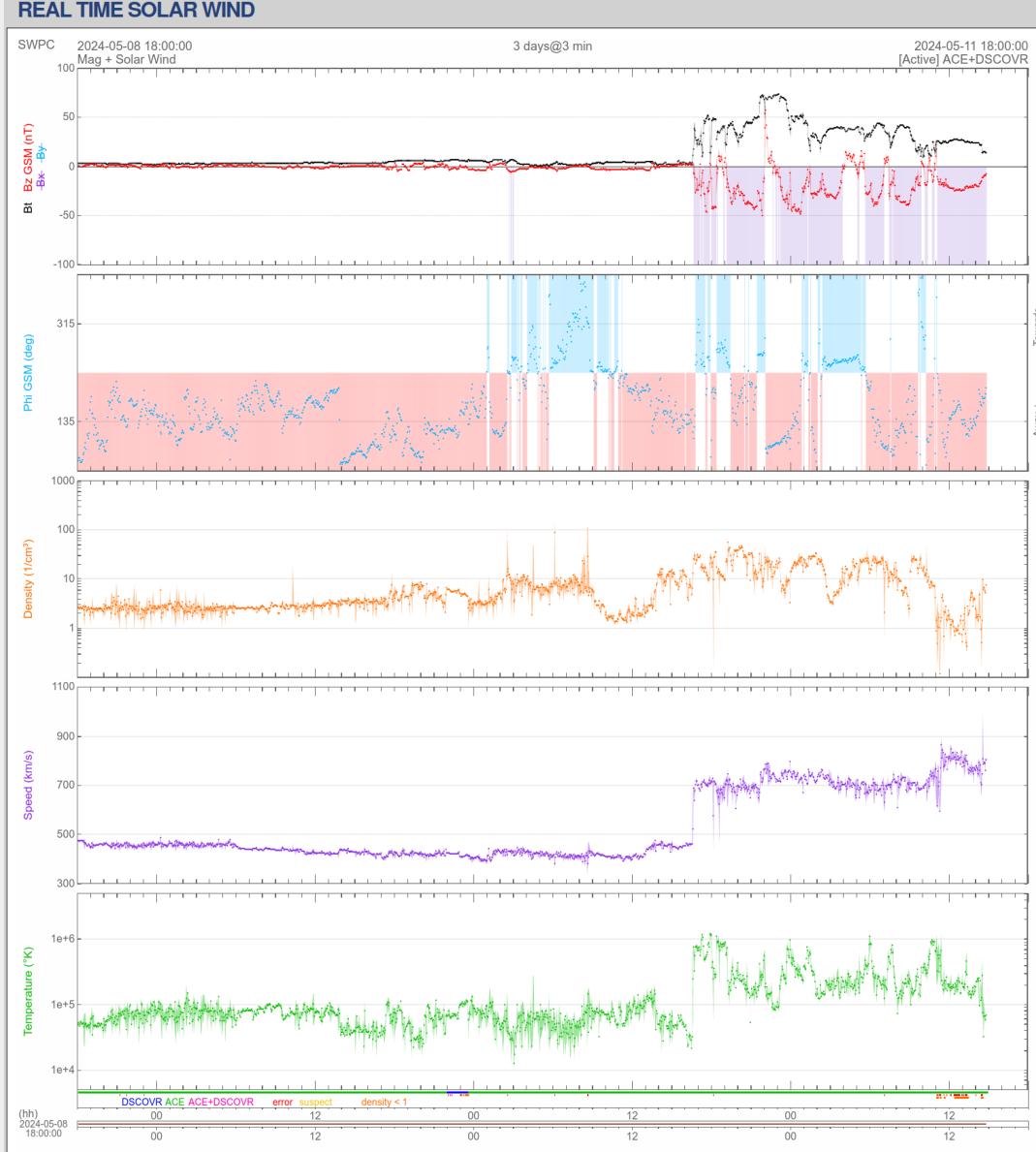
Koronarna izbacivanja mase

- Učinci se očituju u klasifikaciji po različitim indeksima i kategorijama, npr. Kp index (0-9), ili kategorija geomagnetske oluje (G1 – G5)
- Ovi događaji predstavljaju rizik za satelite, električnu mrežu (transformatore, dalekovode, itd) te komunikacijske sustave
- Učinci u atmosferi su vidljivi u obliku polarne svjetlosti

Koronarna izbacivanja mase

- Hemispheric Power Index (HPI) je mjera za snagu čestica koja ulazi u atmosferu i izražava se u gigavatima (GW) te se računa posebno za sjevernu i južnu hemisferu

10. svibnja 2024.

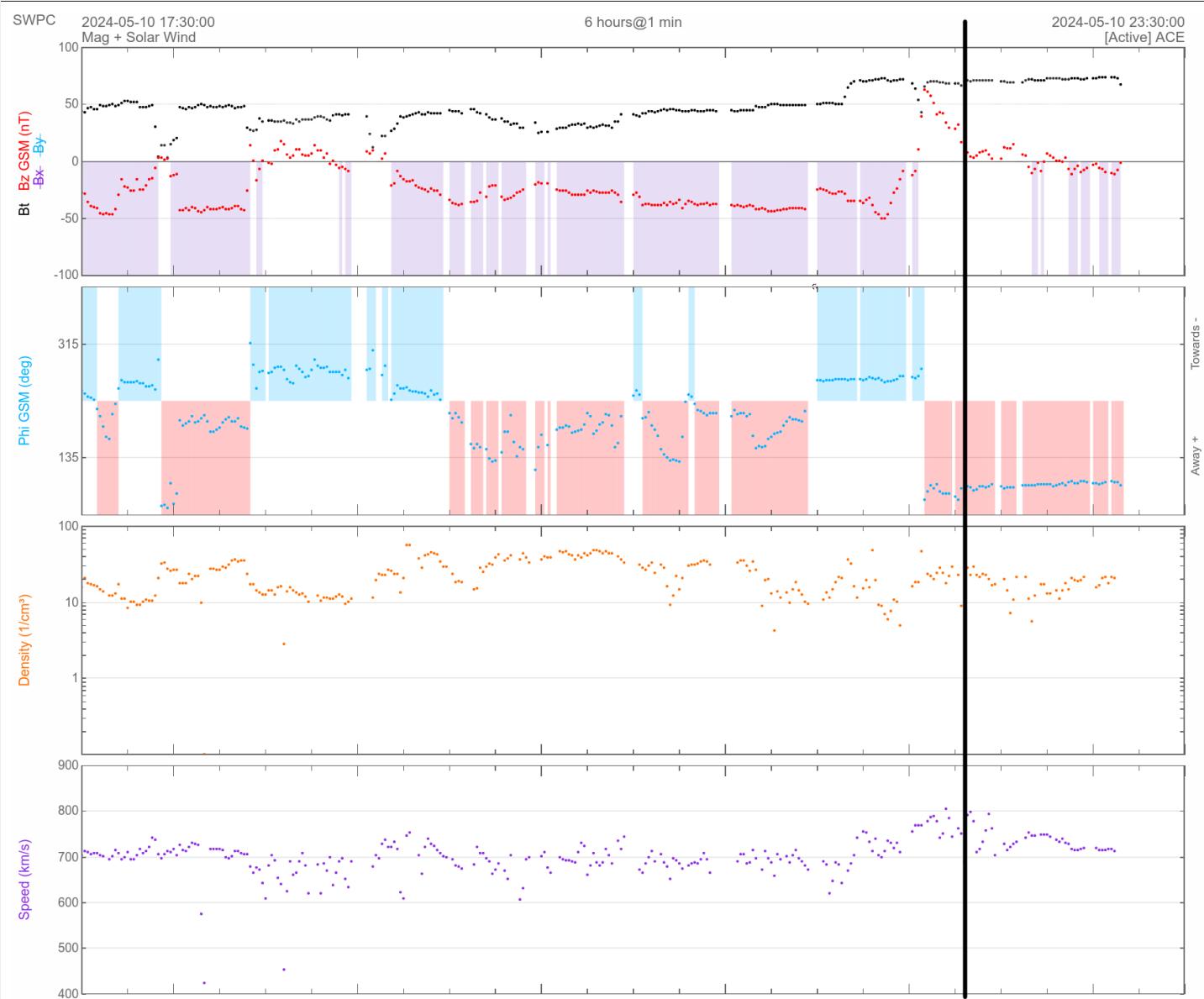
Image: The location of a satellite at the Sun-Earth L1 point.

<https://www.spaceweatherlive.com/>

22:17 UTC

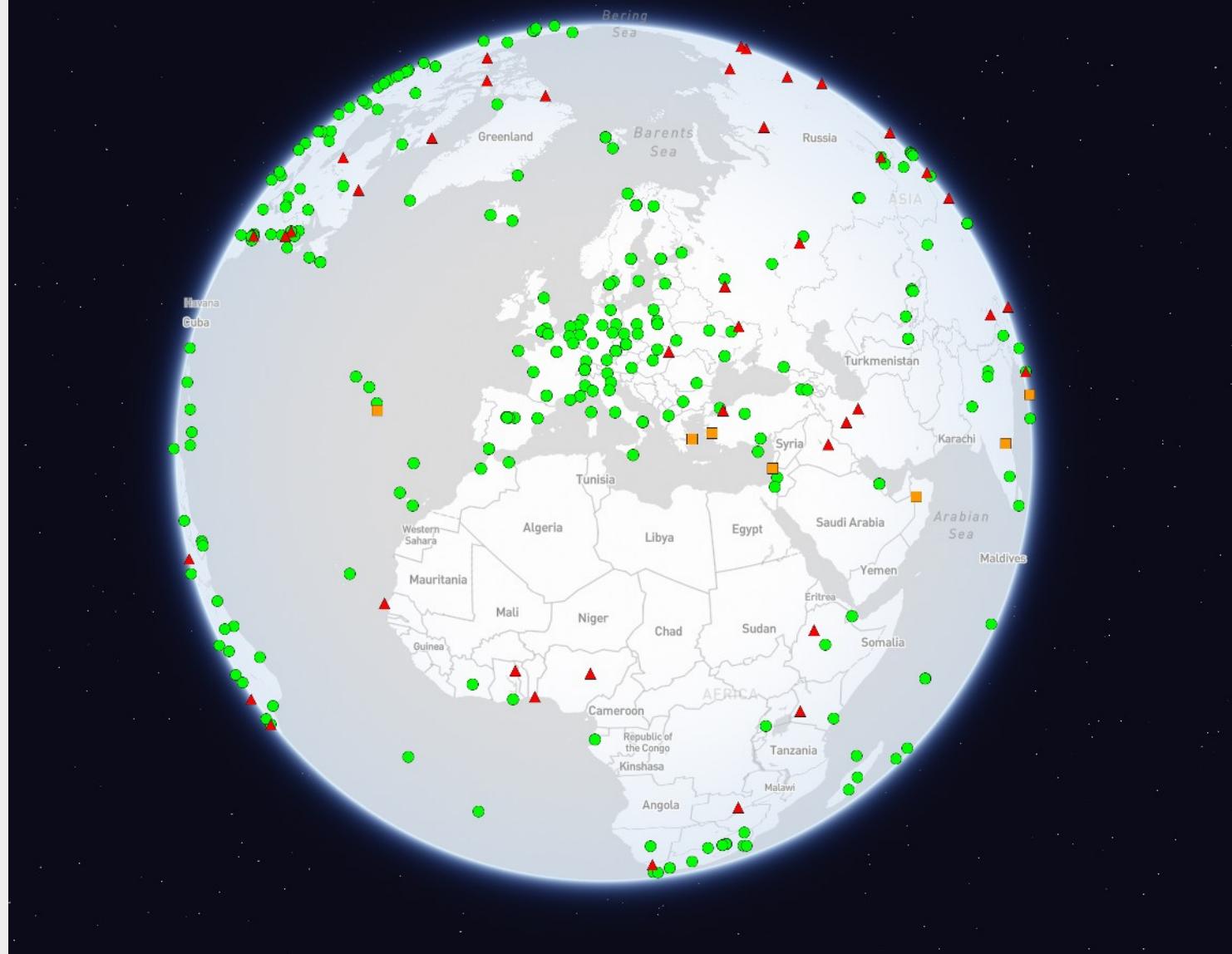
<https://www.meteoadriatic.net/polarna-svjetlost-u-hrvatskoj-10-11-svibnja-2024/>

21:15 UTC

Učinci svemirskog vremena na točnost GNSS sustava

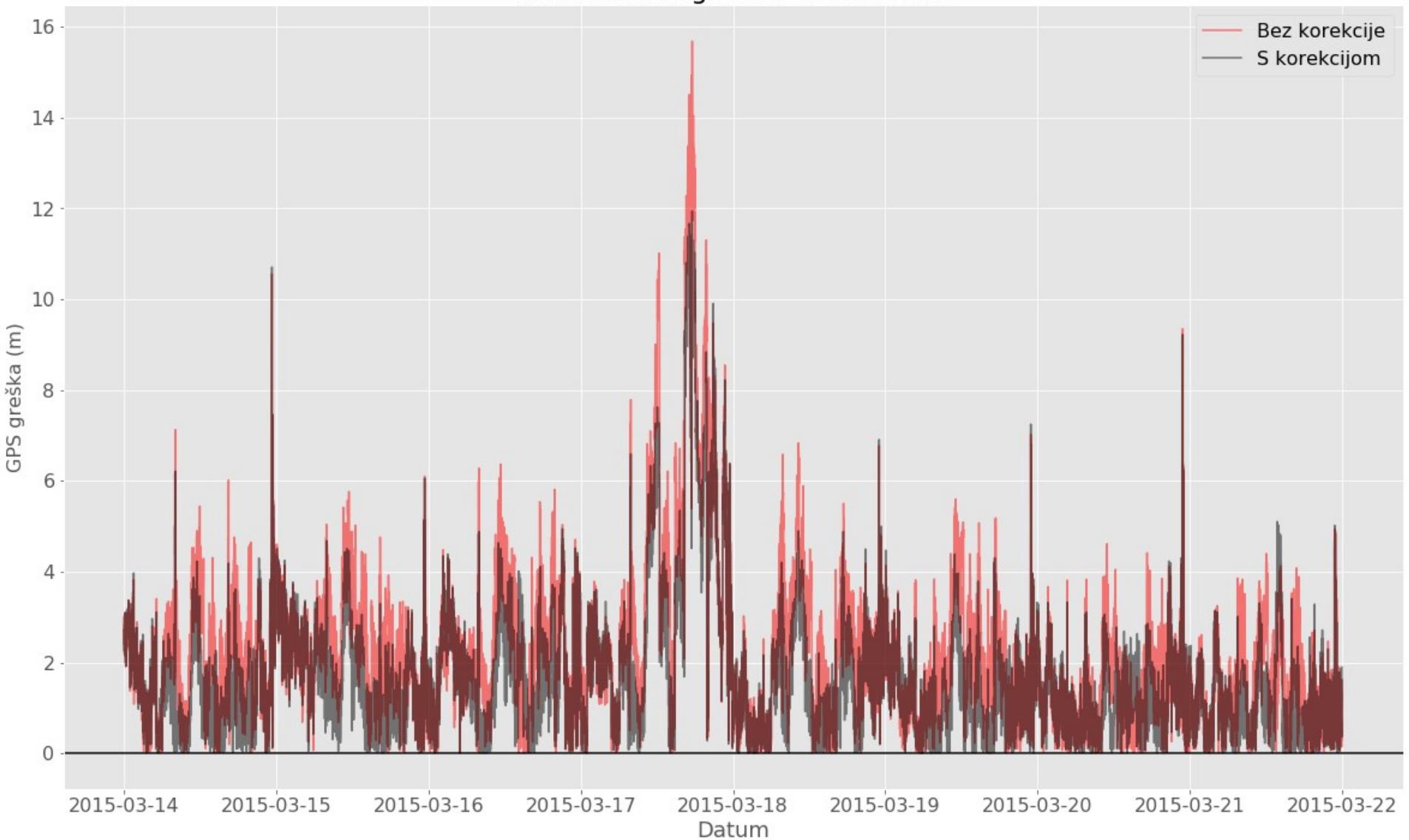
<https://igs.org/>

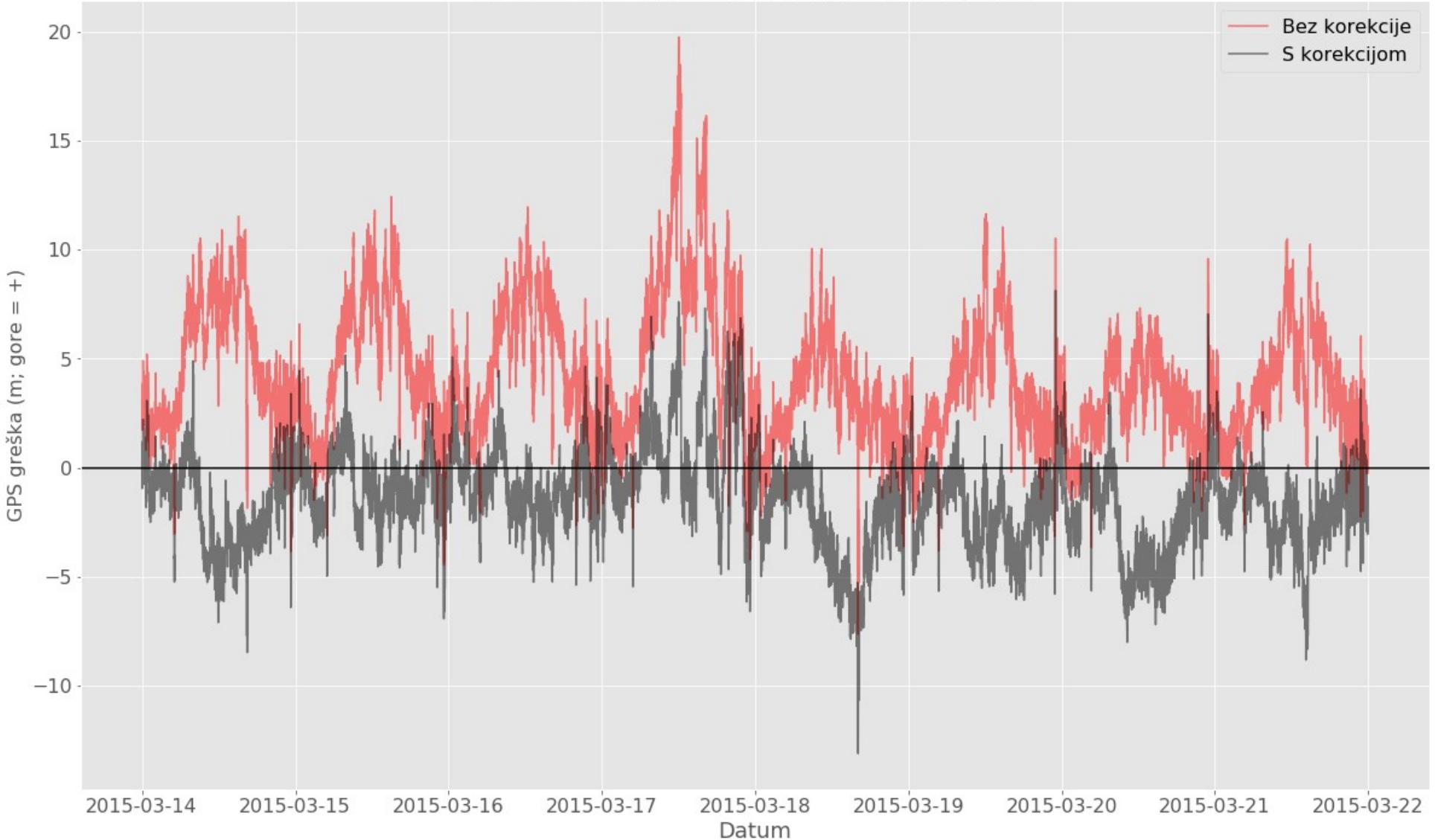
IGS Frankfurt

- Period: 14. - 21. ožujka 2015.
- RINEX format datoteke
- Data serveri, npr.
  - <https://gssc.esa.int/activities/ftp-and-web-access-to-gnss-repository/>
  - <https://intermagnet.org/>
- Softver:
  - RTKLIB <https://www.rtklib.com/>
  - GPS-TEC analysis <https://seemala.blogspot.com/>

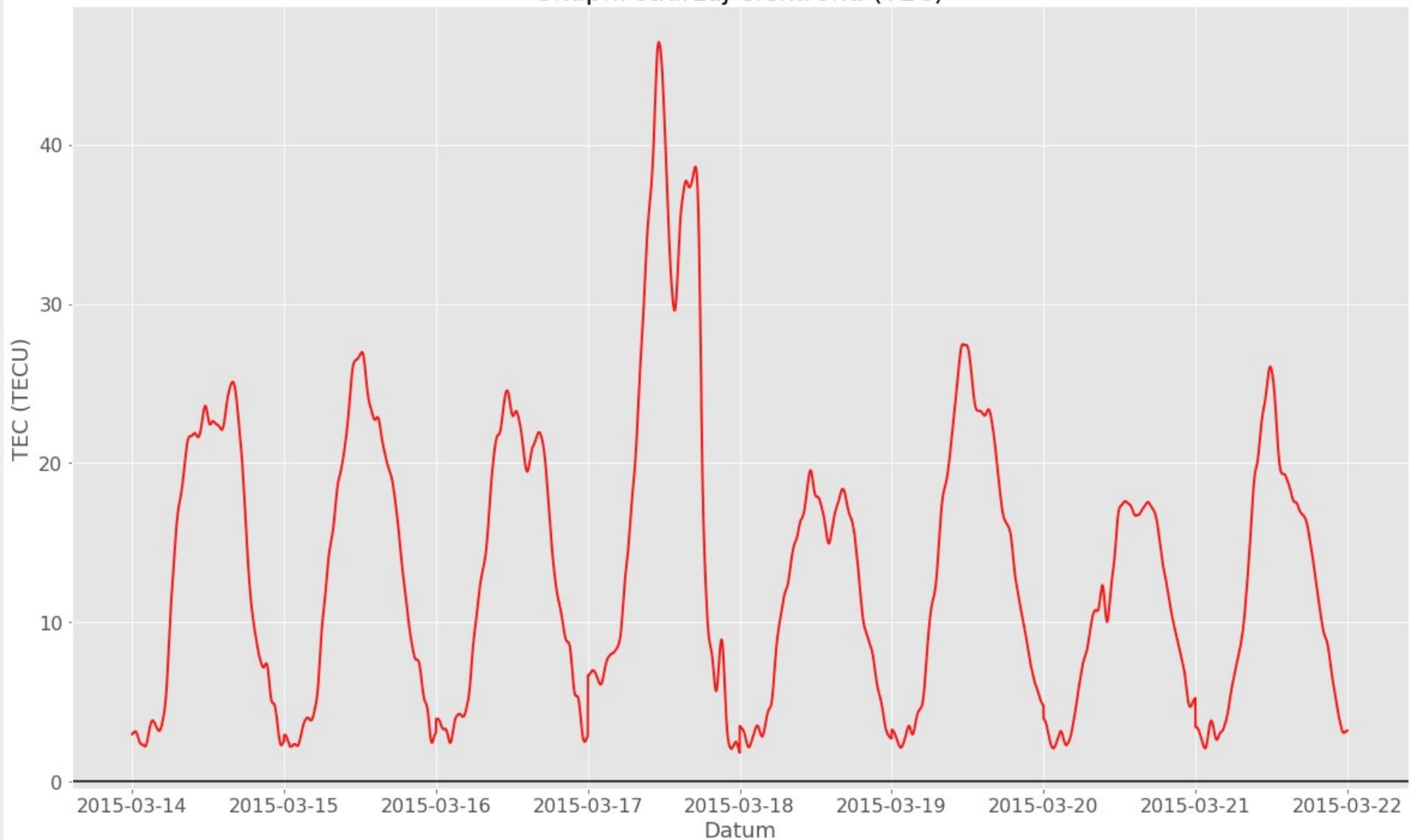
Horizontalna greška GPS sustava

Greška GPS sustava u vertikalnom smjeru

Ukupni sadržaj elektrona (TEC)

Komponente geomagnetskog polja

